

Školský výbor: Podpora lidí vězněných v důsledku ruské agrese musí být konkrétní, nejen symbolická.

11.11.2025 - | Senát PČR

11. listopadu 2025, Praha. Pod záštitou senátního školského výboru a ve spolupráci s organizací Gulag.cz se na půdě horní komory konal kulatý stůl na téma „Podpora politických vězňů.“ Cílem bylo vyměnit si expertní zkušenosti v otázce problematiky politických vězňů obecně, ale také pojmenovat možnosti konkrétní pomoci lidem vězněným v důsledku ruské agrese proti Ukrajině. Řečníci také diskutovali, jak může Česká republika aktivně přispět k jejich propuštění.

Kulatý stůl k podpoře politických vězňů

„Chceme, aby diskuse nezůstala jen u projevů podpory. Je nutné, aby český stát aktivně využíval diplomatické i parlamentní platformy k tlaku na propuštění politických vězňů a unesených dětí a na zlepšení jejich podmínek,“ vysvětlila místopředsdkyně Výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice **Jaromíra Vítková**, která celou akci zaštitila.

Předseda Senátu **Miloš Vystrčil** ve svém úvodním projevu řekl: *„Vztah Senátu k osudu politických vězňů je dán jeho rolí. Kromě role legislativní a dalších, které souvisí s tím, jak funguje naše země, je tam také role, že jsme pojistkou nebo jakousi zárukou. A pokud se podíváme na osudy politických vězňů, tak si myslím, že bychom měli být zárukou toho nezapomínat na jejich podporu. Protože pokud někde ve světě někdo hájí myšlenky svobody a demokracie a je za to vězněn, tak bojuje také za nás, bojuje za naše hodnoty a naše myšlenky, které my tady říkat můžeme, můžeme je prosazovat a nikdo nás za to netrestá a nezavírá.“*

Akce navázala na **otevřený dopis více než stovky českých bývalých disidentů a politických vězňů**, kteří letos v červenci vyzvali české politiky k aktivnější podpoře svých ruských protějšků, i na mezinárodní iniciativu ruských a ukrajinských nezávislých iniciativ **People First**, jejímž cílem je propuštění všech osob vězněných v souvislosti s ruskou agresí. Organizátory iniciativy People First jsou držitelé Nobelovy ceny míru – ruské sdružení Memorial a ukrajinské Centrum občanských svobod. Za Českou republiku se k iniciativě připojilo sdružení Gulag.cz.

Na setkání v horní komoře vystoupili také předseda senátní mediální komise **David Smoljak** a členové školského výboru **Miluše Horská**, **Zdeněk Papoušek** a **Břetislav Rychlík**, který doplnil osobní vzpomínku: *„Moji příbuzní byli jako Čechoslováci autentickými vězni Stalinského gulagu. Díky Heliodoru Píkovi se dostali do 1. Československého armádního sboru a přišli z Buzuluku do Prahy.“*

Kulatého stolu ve Frýdlantském salonku se dále zúčastnili ředitel Amnesty International **Pavel Gruber**, náměstek ministra zahraničí **Jan Marián** či bývalý disident a politický vězeň **Petr Pospíchal**. Své bezprostřední zkušenosti z ruských věznic a táborů představil bývalý ukrajinský válečný zajatec **Julian Pylypej** a také bývalá politická vězeňkyně a redaktorka Svobodné Evropy **Alsu Kurmaševa**. Problematiku vězněných Ukrajinců představil **Mychajlo Romanov** z Charkovské lidskoprávní skupiny a o situaci ruských politických vězňů hovořila expertka organizace Gulag.cz **Alexandra Skorvid**.

Účastníci se shodli, že je třeba vytvořit soubor doporučení pro vládu ČR, Parlament a Ministerstvo zahraničí, v němž budou navrženy konkrétní kroky. Tento soubor zároveň bude předán na jednání senátního zahraničního výboru, které se uskuteční ve středu 19. listopadu.

- přímá podpora politických vězňů a jejich rodin formou solidárních dopisů nebo formou sbírek
- tlak na zajištění přístupu lidskoprávních a humanitárních organizací, relevantních advokátních služeb pro nespravedlivě vězněné
- přístup nespravedlivě vězněných ke zdravotní péči
- vyvíjení tlaku na lidi zodpovědné za válečné zločiny a porušování lidských práv
- větší medializace a šíření povědomí o válečných zločinech a porušování lidských práv
- aktivní využívání mezinárodních fór (OBSE, Rada Evropy, EU) k prosazování těchto opatření

„Jsem velmi rád za obrovskou podporu, kterou český Senát tématu udělil. Z diskuse jasně vyplynulo, že Česká republika může sehrát významnou roli při propojování evropských iniciativ, diplomatickém tlaku i praktické pomoci rodinám politických vězňů. Lidé musejí být na prvním místě,“ říká předseda Gulag.cz **Štěpán Černoušek**.

K diskusi se připojil také ukrajinský velvyslanec v Česku **Vasyl Zvaryč**, který zdůraznil, že nemůžeme být v klidu a unaveni, dokud nebude osvobozen poslední válečný zajatec, poslední politický vězeň a vráceno poslední unesené ukrajinské dítě zpět k jeho rodině.

Na závěr kulatého stolu zaznělo, že téma politických vězňů a dalších nespravedlivě vězněných musí zůstat trvale na agendě české i evropské politiky a že společná odpovědnost demokratických zemí za osudy těchto lidí nekončí prohlášením, ale konkrétní akcí.

<https://www.senat.cz/zpravodajstvi/zprava.php?id=3977>